

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

Orgaan der Vereeniging

Opgericht door Kolonel
G. E. V. L. van Zuylen
21 Maart 1900.

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang
is een Algemeen
Nederlandsch belang.“

Abonnementsprijs per jaar.

Vrij aan huis of franco per post binnenland, bij vooruitbetaling f 1.50
Voor Oost-Indië en het Buitenland „ 4.—
Afzonderlijke nummers. „ 0.05

Prijs der Advertentiën.

Per regel. f 0.10
Bij plaatsing van 300 regels „ 0.09
„ „ 1000 „ „ 0.08

Mededeelingen of Ingezonden Stukken moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie“, en gezonden aan de Presidente, 7a Heeregracht, Den Haag.
Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot den Heer W. VAN DER ZIJL, 51 Verhulststraat.
Voor Advertentiën tot de Uitgevers-Maatschappij „HET GEMEENSCHAPPELIJK BELANG“, NIEUWE MOLSTRAAT 20, beiden den Haag.

Het hoofddoel der Vereeniging is:

Het verspreiden van populaire kennis omtrent onze Indiën onder gansch het volk en het bevorderen der welvaart in die gewesten, om zodoende en ook door het verleen van onderlinge hulp, ware belangstelling en liefde te kweeken tusschen Nederland hier en ginds.

Het lidmaatschap bedraagt f 1.50 tot f 5.— 's jaars, (voor Indië en het buitenland minstens f 2.50).

Zij die f 5 of meer contribueeren of een gift in één'schenken van f 100, zijn donateur(trice).

Aan alle donateurs en leden wordt kosteloos en franco het Koloniaal Weekblad toegezonden

Inhoud van dit nummer.

Mededeelingen: Voorgestelde wijzigingen in de Statuten en het Huishoudelijk Reglement der Vereeniging. — Koloniale Praatjes. — Oost-Indische Berichten. — West-Indische Berichten. — Van Vreemde Koloniën. — Ingezonden. — Inhoud van Tijdschriften. — Feuilleton.

Mededeelingen.

I. Van het Hoofdbestuur:

Voorstel tot wijziging der Statuten en Van het Huishoudelijk Reglement der Vereeniging „Oost en West“, als volgt:

Art. I.

De Vereeniging „Oost en West“ is gevestigd te 's-Gravenhage.

Art. II.

De Vereeniging wordt aangegaan voor den tijd van 29 achtereenvolgende jaren te rekenen van den dag der oprichting, zijnde den 3 Mei 1899. Eén jaar vóór het eindigen van dezen termijn zal door de Vereeniging een besluit worden genomen omtrent haren verderen duur.

Art. III.

Het doel der Vereeniging is: den band tusschen Nederland en zijne bezittingen en koloniën in Oost en West-Indië voortdurend te versterken en het bevorderen, zoowel van beider gemeenschappelijke belangen als die van Oost- en West-Indië in het bijzonder.

Art. IV.

De Vereeniging tracht dit doel te bereiken door:

1°. Het verspreiden van populaire kennis op allerlei gebied omtrent onze Oost- en West-Indische bezittingen en Koloniën, zoowel in woord, als in geschrift.

2°. Het steunen van alles wat dienen kan om de welvaart in Oost- en West-Indië te bevorderen, bij name de ontwikkeling van de Nijverheid en Inlandsche Kunstnijverheid.

3°. Het geven van raad wat betreft de plaatsing van kinderen, die men voor hun opvoeding en onderwijs uit de Indiën naar Europa wil zenden of gezonden, dan wel daar achtergelaten heeft en desverlangd ook het houden van toezicht over die kinderen.

4°. Het geven van raad omtrent reis, uitzet, inrichting, verblijf, onderwijs, inkoop enz. aan naar Oost-

of West-Indië vertrekkende of aldaar aangekomen personen.

5°. Het geven van raad, wat betreft hôtels, pensions, huisvesting, inrichting, onderwijs, inkoop enz. desverlangd aan uit Indië komende personen.

6°. Allen, wier belangen de Vereeniging voorstaat en die zich daartoe aanmelden, behulpzaam te zijn in het verkrijgen van werkzaamheden.

7°. Het zich in betrekking stellen met andere Vereenigingen, die min of meer hetzelfde doel beoogen.

8°. Het bevorderen van de belangen, die de Vereeniging voorstaat, door zich te wenden tot de bevoegde macht en door, langs wettigen weg te doen, wat verder blijkt nuttig of noodig te zijn.

Art. V.

De Vereeniging bestaat uit Eereleden, Leden-begunstigers¹⁾ en Leden.

Tot eereleden kunnen worden benoemd personen, die zich bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt tegenover de Vereeniging; zij worden met meerderheid van stemmen door eene Algemeene Vergadering op voorstel van het Hoofdbestuur of tien leden en (of) ledenbegunstigers benoemd; zij zijn tot geldelijke bijdragen niet verplicht.

Leden-begunstigers zijn zij, die f 5 of meer jaarlijksche contributie betalen of eene bijdrage doen van minstens f 100 in eens.

Leden zijn zij, die zich verbinden tot het betalen eener jaarlijksche contributie van f 1.50 tot minder dan f 5.—

Rechtspersoonlijkheid bezittende Vereenigingen kunnen begunstigend lid of lid worden.

Alle leden ontvangen kosteloos, zoo het verschijnt, het orgaan der Vereeniging en hebben overal vrijen toegang met recht tot introductie tot de lokalen der Vereeniging en op verminderd entree tot tentoonstellingen, lezingen en voordrachten der Vereeniging, op vertoon van hun bewijs van lidmaatschap.

Art. VI.

Het lidmaatschap wordt verloren:

- door overlijden;
- door opzegging;
- door vervallenverklaring.

De opzegging moet schriftelijk aan het Hoofdbestuur of aan het Bestuur der Afdeling waartoe het lid behoort, gedaan worden.

De vervallenverklaring kan worden uitgesproken door het Hoofdbestuur, indien een lid door woorden of daden toont in strijd te handelen met het doel der Vereeniging.

De vervallenverklaring geschiedt van rechtswege ingeval van wanbetaling.

Door het verlies van het lidmaatschap, gaan alle daaraan verbonden rechten verloren.

Restitutie van betaling vindt niet plaats.

Tegen de uitspraak der vervallenverklaring bestaat hooger beroep op de Algemeene Vergadering.

1) Het gespateerde gedrukte is om de wijzigingen in den ouden tekst meer in 't oog te doen vallen.

Art. VII.

Behalve uit die in art. V genoemd, zullen de inkomsten der Vereeniging bestaan uit schenkingen, legaten en geldelijke voordeelen, welke eventueel voortspruiten uit de inrichtingen, die door bemiddeling der Vereeniging tot stand komen.

Art. VIII.

In de Vereeniging kunnen Afdelingen opgericht worden, die ieder voor zich, rechtspersoonlijkheid kunnen bezitten. De Vereeniging wordt vertegenwoordigd door een Dagelijksch Bestuur, hetwelk gemachtigd is haar te vertegenwoordigen in en buiten rechten.

Het Hoofdbestuur bestaat uit minstens 9 leden, waarvan ten minste 4 en ten hoogste 5 in 's-Gravenhage zullen woonachtig zijn en waarin iedere Afdeling van 25 leden door minstens één haren leden vertegenwoordigd moeten zijn.

Uit de te 's-Gravenhage gevestigde leden van het Hoofdbestuur worden door de Algemeene Vergadering benoemd: een voorzitter, een ondervoorzitter, een secretaris en een penningmeester, die tezamen het Dagelijksch Bestuur vormen; tevens worden benoemd een vervangend secretaris en een vervangend penningmeester, die de Vergaderingen van het Dagelijksch Bestuur kunnen bijwonen, doch geen stem uitbrengen.

Jaarlijks treedt een derde der Hoofdbestuurleden volgens rooster af; de aftredenden zijn terstond herkiesbaar.

In tusschentijds ontstane vacatures wordt, zoo het Dagelijksch Bestuur vervulling direct noodig acht, door dat Bestuur zelf tijdelijk voorzien.

Zij die voor die vervulling door het Dagelijksch Bestuur benoemd worden treden geheel in de rechten en plichten van hen, die zij vervangen.

Het Hoofdbestuur draagt aan de jaarlijksche Algemeene Vergadering voor iedere tusschentijds of volgens rooster ontstane vacature een tweetal candidaten voor. De namen der Candidaten worden op de Agenda vermeld.

Iedere Afdeling is verplicht ter vergadering voor elke vacature uit haar ressort twee candidaten te stellen.

De leden van het Hoofdbestuur genieten vergoeding voor het bijwonen, zoowel van de Algemeene als van de Hoofdbestuurvergaderingen voor reis- en verblijfkosten en andere onkosten voor de waarneming hunner betrekking gemaakt, ten laste van de kas van het Hoofdbestuur.

Het Hoofdbestuur regelt bij Huishoudelijk Reglement eigen werkzaamheden en die van het Dagelijksch Bestuur. Dit reglement wordt aan de goedkeuring der Algemeene Vergadering onderworpen.

Een exemplaar van Statuten en Huishoudelijk Reglement zal aan ieder lid worden toegezonden.

Art. IX.

Op plaatsen waar geen Afdeeling bestaat kan het Hoofdbestuur eene Afdeeling oprichten, indien 10 of meer leden te dier plaatse hun verlangen daar toe schriftelijk te kennen geven.

Op plaatsen of in landen waar geen Afdeeling bestaat, kan door het Hoofdbestuur benoemd worden een correspondent of een vertegenwoordiger.

Leden woonachtig in een plaats of land, waar geen Afdeeling bestaat, staan geldelijk en administratief onder het beheer van het Hoofdbestuur of van den vertegenwoordiger.

De Voorzitter van het Hoofdbestuur kan niet tegelijk lid van een Afdeelingsbestuur zijn.

Art. X.

Iedere Afdeeling kiest haar bestuur en stelt haar huishoudelijk reglement vast, dat, evenals latere wijziging of aanvulling daarvan, zoo spoedig mogelijk aan de goedkeuring van het Hoofdbestuur moet worden onderworpen. Indien ook na gepleegd overleg, de goedkeuring door het Hoofdbestuur niet wordt verleend, dan is de beslissing over de geschilpunten aan de eerst volgende Algemeene Vergadering.

Art. XI.

De Afdeelingen hebben tot taak het in art. III hiervoren omschreven doel der Vereeniging zooveel mogelijk te bevorderen op de wijze aangegeven bij art. IV hierboven; wat betreft 1°, 2°, 7° en 8° van bedoeld art. IV, voor zooveel noodig na goedkeuring van het Hoofdbestuur.

Zij zijn bevoegd zich in de vervulling harer taak, behalve wat betreft 1° en 2° van art. IV te doen bijstaan door Commissiën, gekozen uit leden. De Commissiën worden door de Besturen der Afdeelingen samengesteld en ontbonden.

Art. XII.

Het Vereenigingsjaar valt samen met het kalenderjaar.

Art. XIII.

De Afdeelingen storten jaarlijks in de kas van het Hoofdbestuur: f 0,50 voor ieder lid.

Van alle legaten of donatiën van f 100 of meer, moet aan de kas van het Hoofdbestuur 25 % worden afgedragen, tenzij dit in strijd is met een door den gever gemaakte bepaling.

Voor iedere Afdeeling buiten Nederland gevestigd, wordt in overleg met haar bestuur, de financiële verplichting tegenover het Hoofdbestuur afzonderlijk geregeld. Die regeling is onderworpen aan de goedkeuring eener Algemeene Vergadering.

Indien aan het Hoofdbestuur blijken mocht, dat eene Afdeeling gedurende het eerste jaar van haar bestaan, ter wille van propaganda en in het belang der Vereeniging zich zooveel uitgaven moest getroosten, dat zij de, in de eerste alinea bedoelde bijdragen niet dan zeer bezwaarlijk missen kan, zonder in haar bloei te worden geschaad, is het Hoofdbestuur bevoegd haar, op haar verzoek, geheel of gedeeltelijk van die storting, gedurende het eerste jaar van haar bestaan te ontheffen.

Art. XIV.

Elke Afdeeling benoemt jaarlijks een afgevaardigde, waarvan de naam minstens 4 dagen te voren aan het Dagelijksch Bestuur moet worden vermeld, om haar ter Algemeene Vergadering te vertegenwoordigen. De Afgevaardigden mogen ten laste van de kas der Afdeeling reis- en verblijfkosten in rekening brengen voor de vervulling hunner zending gemaakt.

Art. XV.

Afdeelingen waarvan het aantal leden tot beneden 5 gedaald is of die haar geldelijke verplichtingen tegenover het Hoofdbestuur niet behoorlijk nakomen kunnen door de Algemeene Vergadering op voorstel van het Hoofdbestuur ontbonden worden.

De geldmiddelen benevens de archiefstukken der ontbonden Afdeelingen worden overgedragen aan het Hoofdbestuur.

Art. XVI.

Jaarlijks in de maand Juni wordt door het Hoofdbestuur de gewone Algemeene Vergadering belegd.

Buitengewone Algemeene Vergaderingen hebben plaats, wanneer het Hoofdbestuur dit noodig acht, of wanneer 3 of meer Afdeelingen, er schriftelijk om vragen, met opgave van het te behandelen onderwerp.

Het Hoofdbestuur moet in de Jaarlijksche Algemeene Vergadering:

1°. Mededeeling doen van de werkzaamheden van het bestuur in het afgelopen jaar en van den toestand der Vereeniging.

2°. Rekening en Verantwoording afleggen over het beheer van de geldmiddelen der Vereeniging.

3°. Aan de orde stellen de verkiezing van leden voor het Hoofdbestuur en voor de Commissie, te belasten met het onderzoeken der rekening en verantwoording van den penningmeester over het loopende jaar.

4°. Ter behandeling voordragen het door het Hoofdbestuur aan de orde gestelde en de van de Afdeelingen tijdig ingekomen voorstellen.

De Afdeelingen worden in de Algemeene Vergadering vertegenwoordigd door hare afgevaardigden.

Ook niet-afgevaardigden hebben toegang tot de Algemeene Vergaderingen en kunnen aan de besprekingen deelnemen.

Stemrecht wordt alleen uitgeoefend door de afgevaardigden der Afdeelingen en door den Voorzitter, ook zoo deze niet afgevaardigde is eener Afdeeling. Het aantal stemmen namens de Afdeelingen uit te brengen, bedraagt voor de Afdeelingen beneden de 25 leden 1 stem, voor Afdeelingen

van 26 t/m 50 leden 2 stemmen

van 51 t/m 75 leden 3 stemmen

van 76 t/m 100 leden 4 stemmen

voorts voor ieder 100-tal leden boven de 100 één stem meer, met dien verstande, dat het getal van zes stemmen voor ééne Afdeeling niet mag worden overschreden.

Art. XVII.

Alle besluiten worden opgemaakt bij volstreekte meerderheid van stemmen, behoudens de hierna te noemen uitzonderingen.

Over zaken wordt hoofdelijk en mondeling, over personen met gesloten ongeteekende briefjes gestemd.

Verkiezingen geschieden eveneens met gesloten ongeteekende briefjes. Wordt bij een eerste stemming geen volstreekte meerderheid verkregen, dan heeft eene tweede, vrije stemming plaats. Wordt ook nu geen volstreekte meerderheid verkregen, dan is er herstemming tusschen het dubbeltal, dat de meeste stemmen verkreeg. Als meer dan 2 personen een gelijk aantal stemmen verkrijgen, dan heeft een tusschenstemming plaats. Wordt bij deze herstemming geen volstreekte meerderheid verkregen, dan beslist het lot.

Bij alle andere stemmingen is, bij staking, de stem van den Voorzitter beslissend.

Art. XVIII.

Voorstellen tot verandering of wijziging der Statuten kunnen worden gedaan door het Hoofdbestuur of door ten minste 3 Afdeelingen.

Art. XIX.

Omtrent voorstellen, in het vorige artikel bedoeld, kan alleen eene beslissing worden genomen in eene Algemeene Vergadering, waarin ten minste $\frac{2}{3}$ van het aantal Afdeelingen vertegenwoordigd zijn en waarin ten minste $\frac{2}{3}$ van de uitgebrachte stemmen zich voor de verandering of wijziging verklaart.

Is de opkomst in een eerste daartoe belegde Vergadering niet voldoende, dan wordt direct een nieuwe Algemeene Vergadering uitgeschreven, die binnen 21 dagen moet plaats vinden en deze heeft ongelet het getal vertegenwoordigde Afdeelingen, het recht tot wijziging bij eene meerderheid van $\frac{2}{3}$ der uitgebrachte stemmen.

Art. XX.

Ontbinding der Vereeniging binnen den bij art. II aangegeven tijd, kan alleen geschieden door een besluit eener Algemeene Vergadering geheel overeenkomstig de voorschriften, die in het vorige artikel zijn vastgesteld.

In de Vergadering, die een besluit tot ontbinding neemt, wordt een besluit genomen omtrent hetgeen met een eventueel restant in kas en met de overige bezittingen der Vereeniging zal worden gedaan.

Art. XXI.

Waar in deze Statuten van leden gesproken wordt, heeft dit evenzeer betrekking op Eereleden en Ledenbegunstigers, en waar van Voorzitter, Ondervoorzitter, Secretaris, Penningmeester vertegenwoordiger of correspondent gesproken wordt in het mannelijk, heeft dit ook betrekking op vrouwen.

Voorgestelde wijzigingen in het Huishoudelijk Reglement der Vereeniging.

Art. I.

Personen (mannen of vrouwen) of Vereenigingen, die lid of lidbegunstiger wenschen te worden, geven daarvan mondeling of schriftelijk kennis aan een der leden van het Hoofdbestuur of der Afdeelingsbesturen. De besturen, die een opgave van lidmaatschap ontvangen hebben, brengen deze schriftelijk

lijk over aan den betrokken Afdeelings-Secretaris, dan wel aan den Secretaris van het Hoofdbestuur.

Leden die wonen buiten het gebied eener Afdeeling, staan administratief en geldelijk onder het beheer van het Hoofdbestuur. De grenzen eener bestaande Afdeeling worden bepaald door een cirkel beschreven uit het (ten naastenbij) middelpunt der bewoonde kom van de plaats waarnaar de Afdeeling genoemd wordt, met een straal van 7 K.M. lengte; voor nieuw op te richten Afdeelingen ten hoogste 7 K.M. of wél zooveel minder, dat haar gebied niet de grenzen eener bestaande Afdeeling overschrijdt.

Op de kennisgeving moet duidelijk leesbaar zijn vermeld naam en voornamen, beroep en woonplaats met nauwkeurig adres van den aspirant, onder mededeeling van het ter beschikking gestelde bedrag der jaarlijksche contributie dan wel of men eene schenking in eens wenscht te doen van minstens f 100.—.

Art. 2.

De inning der jaarlijksche contributie heeft dadelijk na den aanvang van elk boekjaar plaats. Zij die op of na 1 October toetreden zijn geen contributie over het loopende jaar verschuldigd, doch ontvangen wel een bewijs van lidmaatschap voor het loopende jaar.

Is er vóór ultimo December bij het betrokken Afdeelingsbestuur of bij het Hoofdbestuur geen schriftelijke opzegging ontvangen, dan blijft men lid voor het met 1 Januari d.a.v. beginnende jaar.

Alle veranderingen van woonplaats of adres, bedanken voor het lidmaatschap, verhoogen of verminderen der contributie, geven de leden tot eene Afdeeling behoorende op aan den Secretaris der Afdeeling en zij die onder administratief beheer staan van het Hoofdbestuur geven zulks op, aan den Secretaris van het Hoofdbestuur. De Secretarissen geven zulks op aan den Administrateur van het orgaan der Vereeniging.

Art. 3.

Indien art. IV (nieuw) der Statuten aangenomen is kan dit artikel vervallen.

Art. 4 (wordt dan 3).

Het bestuur van elke Afdeeling vertegenwoordigt deze zelfstandig ook waar zulks kan in rechten, doch alleen in zaken, uitsluitend de Afdeeling betreffende.

Art. 5 (art. 4 dus).

Iedere Afdeeling heeft een eigen reglement, dat om kracht van wet te hebben, door het Hoofdbestuur moet zijn goedgekeurd.

Mocht er verschil ontstaan tusschen de Afdeeling en het Hoofdbestuur over de goedkeuring van haar reglement, dan moet de beslissing van de eerstvolgende Algemeene Vergadering der Vereeniging worden ingeroepen.

In afwachting daarvan is de Afdeeling verplicht aan de aanwijzingen van het Hoofdbestuur te voldoen.

Art. 6 (art. 5 dus).

Jaarlijks vóór den 20en Januari zendt elk Afdeelingsbestuur aan het Hoofdbestuur een streng alphabetische naamlijst der leden van de Afdeeling op 1 Januari van het laatstingetreden jaar aanwezig, met vermelding van ieders contributie en adres en van het Bestuur der Afdeeling op dien datum en van de verschillende Commissiën.

Vóór den 1en Maart dienen de Afdeelingen aan het Hoofdbestuur in:

a. het verslag over het afgelopen jaar, vermeldende het door haar verrichtte; den toestand der Afdeeling op 31 December te voren; alsmede de resultaten, die verkregen zijn door inrichtingen, welke de Afdeeling in het leven riep;

b. eene geldelijke afrekening volgens Model A;

c. de punten, die de Afdeeling op de jaarlijksche Algemeene Vergadering wenscht behandeld te zien;

d. een kandidatenlijst, houdende het dubbeltal kandidaten voor de eventueel openvallende plaatsen in het Hoofdbestuur voor de Afdeeling.

Art. 7 (art. 6 dus).

Het Hoofdbestuur vergadert minstens tweemaal 's jaars te 's-Gravenhage, en wel in April en in October.

In de eerste der jaarlijksche Vergaderingen kiest het onder zijne leden een Ondervoorzitter en ze Secretaris en een plaatsvervangend Penningmeester. De oproeping tot deze gewone en ook tot de

hierna te noemen buitengewone Hoofdbestuursvergaderingen, geschiedt door het Dagelijksch Bestuur, minstens 20 dagen voor den datum der Vergadering en onder bijvoeging der Agenda, voor zooveel noodig met toelichting.

Buitengewone Hoofdbestuursvergaderingen moeten door het Dagelijksch Bestuur worden bijeengeroepen, wanneer het dit noodzakelijk acht, of wanneer dit door drie Hoofdbestuursleden wordt verlangd. Van dit verlangen moet onder opgave van motieven aan het Dagelijksch Bestuur worden kennis gegeven, dat dan binnen 8 dagen de Vergadering bijeen roept.

Mocht 't Dagelijksch Bestuur onverhoopt de Vergadering niet uitschrijven, dan zijn drie Hoofdbestuursleden daartoe bevoegd.

Art. 8 (art. 7 dus).

In de vergaderingen van het Hoofdbestuur mag alleen worden beslist omtrent punten, die op de agenda voorkomen. Wanneer door $\frac{2}{3}$ der aanwezige leden een in de Vergadering zelve gedaan voorstel urgent wordt verklaard, kan ook daaromtrent een besluit worden genomen. Bestaat bedoeld $\frac{2}{3}$ echter uit 5 of minder leden, dan behoeft het besluit nog de goedkeuring eener volgende Hoofdbestuursvergadering om van blijvende kracht te zijn.

Alle besluiten worden genomen bij meerderheid van stemmen; staken de stemmen, dan is het voorstel verworpen.

Besluiten in eene Hoofdbestuursvergadering genomen, zijn alleen dan van kracht, wanneer minstens de helft plus één der Hoofdbestuursleden aanwezig zijn.

Het Hoofdbestuur kan, bij uitzondering, wanneer het Dagelijksch Bestuur dit in een spoedeisend geval noodig of nuttig oordeelt, ook besluiten door middel van aangeteekende correspondentie nemen.

Daartoe wordt aan ieder lid het behoorlijk toegelichte voorstel gezonden, met bepaling van den datum der inzending van het antwoord. De meerderheid van de op tijd ingekomen antwoorden is dan beslissend. De op deze wijze genomen besluiten worden in de eerstvolgende vergadering ter tafel gebracht en in de Notulen opgenomen.

Art. 9 (art. 8 dus).

Het Dagelijksch Bestuur vergadert in den regel éénmaal per week, op den dag en het uur, die het daarvoor zal vaststellen en daarenboven telkens wanneer de Voorzitter of twee der andere leden dit noodig achten. Zijn minder dan 3 leden aanwezig, dan heeft de Vergadering geen voortgang.

Het Dagelijksch Bestuur is belast met den dagelijken gang van zaken der Vereeniging en met de uitvoering der besluiten door het Hoofdbestuur en de Algemeene Vergadering genomen. Daar waar niet door het Hoofdbestuur werd beslist en waar de afhandeling eener zich voordoende kwestie niet op het nemen van een besluit van het Hoofdbestuur kan wachten, handelt het Dagelijksch Bestuur onder nadere goedkeuring.

De besluiten van het Dagelijksch Bestuur worden genomen bij meerderheid van stemmen, staken de stemmen dan is het voorstel verworpen. (Het overige van dit artikel laten vervallen als overbodig).

Art. 10 (art. 9 dus).

Ten spoedigste na afloop van elk boekjaar, uiterlijk ultimo Maart, wordt de rekening en verantwoording door den penningmeester opgemaakt en aan het Hoofdbestuur aangeboden. Na goedkeuring door het Hoofdbestuur, wordt die rekening en verantwoording aan de goedkeuring onderworpen van eene Commissie van onderzoek van drie leden, door eene Algemeene Vergadering der Vereeniging te benoemen.

Deze Commissie is bevoegd in zake te nemen van de boeken en zij ontvangt alle door haar gewenschte inlichtingen en bescheiden en mag het Hoofdbestuur iederen wenk geven, die door haar voor den goeden gang van de financiële zaken der Vereeniging noodig wordt geacht.

Bij verschil tusschen de Commissie en het Hoofdbestuur worden de verschilpunten vastgesteld en in het hoogste ressort aan het oordeel van eene Algemeene Vergadering onderworpen.

De geverifieerde rekening en verantwoording wordt met het rapport der bovenbedoelde Commissie in het orgaan der Vereeniging opgenomen tegelijk (of een nummer te voren) met de oproeping voor de Jaarlijksche Algemeene Vergadering (het ter inzage liggen enz. laten vervallen).

De goedkeuring der Algemeene Vergadering strekt tot volledige décharge van het Hoofdbestuur, wegens het beheer over het betreffende boekjaar.

De Penningmeester wordt geacht persoonlijk gedechargeerd te zijn zoodra het (Hoofd) Dagelijksch Bestuur de rekening en verantwoording aanvaard heeft.

Art. 11 (art. 10 dus).

Het Hoofdbestuur kan over goederen en gelden, voortspruitende uit de con-

tributiën, uit winsten op in het leven geroepen inrichtingen en uit renten van belegde kapitalen alleen beschikken voor het bestrijden der kosten voor de Vereeniging benoodigd, volgens de statuten of het huishoudelijk reglement.

Over andere gelden der Vereeniging kan het slechts beschikken na bekomen machtiging der Algemeene Vergadering.

Art. 12 (art. 11 dus).

Voor het verspreiden van populaire kennis en vooral wat het bevorderen betreft der ontwikkeling van nijverheid en kunstnijverheid in de Indiën, kan het Hoofdbestuur inrichtingen in het leven roepen en de Afdeelingen steunen, daar waar zulks noodig geacht wordt (b.v. voor het houden van voordrachten en tentoonstellingen) zoo mogelijk ook geldelijk. Wederkeerig rust die verplichting ook op de Afdeelingen wanneer het Hoofdbestuur zulks noodig heeft.

Art. 12 (nieuw).

Het Hoofdbestuur kan met goedvinden der Algemeene Vergadering een Administrateur benoemen op eene vooruit te bepalen bezoldiging, waarvan het maximum door de Algemeene Vergadering is vastgesteld, met inachtneming der inkomsten en de kas van het Hoofdbestuur. De benoeming geschiedt voor niet langer dan één jaar. De bepalingen omtrent het ontslag worden tegelijkertijd vastgesteld evenals eene instructie voor den administrateur.

Art. 13 (nieuw).

De leiding van het orgaan der Vereeniging wordt toevertrouwd aan eene Commissie waarvan de Voorzitter als verantwoordelijk redacteur optreedt en wien een vaste som jaarlijksch toegewezen wordt voor de redactiekosten.

Door het Hoofdbestuur kan voor het geldelijk en administratief beheer van 't orgaan worden benoemd een beheerder en bepaalt onder nadere goedkeuring van de Algemeene Vergadering zijne bezoldiging.

De beheerder van het orgaan kan tevens zijn de administrateur van het Hoofdbestuur. De functiën van Secretaris, van penningmeester, van administrateur en van beheerder kunnen door één persoon waargenomen worden.

Art. 14 (nieuw).

Regelen voor het voeren der administratie der Vereeniging en die der Afdeelingen worden door het Hoofdbestuur vastgesteld met goedvinden der Algemeene Vergadering.

Art. 15. (nieuw).

Geen Algemeene Vergaderingen mogen bijeengeroepen worden die niet voorafgegaan zijn door eene Hoofdbestuursvergadering daarin goedgekeurd.

In die Hoofdbestuursvergadering zal tijd en plaats bepaald worden voor die Algemeene Vergadering.

Art. 16. (oud 13).

Waar in dit reglement van Voorzitter, Ondervoorzitter, Secretaris, Penningmeester, Administrateur en Beheerder gesproken wordt heeft dit evenzeer betrekking op vrouwen.

Art. 17. (oud 14).

Alles wat bij dit reglement niet is geregeld of waartoe de voorschriften niet duidelijk zijn, wordt aan de beslissing van het Hoofdbestuur overgelaten. Tegen zoodanige beslissing kan echter door eene Afdeeling bedenking worden ingebracht en de kwestie binnen 3 maanden aan de beslissing eener Algemeene Vergadering onderworpen. Deze neemt dan een gemotiveerd besluit en verklaart dit al of niet te zijn van terugwerkende kracht.

Art. 18 (oud 15.).

Dit reglement treedt in werking, zoodra het door eene Algemeene Vergadering der Vereeniging is vastgesteld.

Wijzigingen daarin kunnen alleen plaats hebben in de Jaarlijksche Algemeene Vergadering der Vereeniging of in eene speciaal daartoe belegde Algemeene Vergadering op voorstel van het Hoofdbestuur of wanneer drie of meer afdeelingen er met opgave van motieven, schriftelijk om vragen.

LAMBERT WATERREUS,

Sumatrastraat 279.

b/d Bankastraat.

Den Haag.

Telefoon 1447.

Gandaria assin — Atjar gandaria.
Palmine (plantenvet) per blik à $\frac{1}{2}$ kilo.
Bombaye ducks — Windham Corn (mais).
Nangoeng thee en Pouchong thee.
Geconfijte assem en Assem koekjes.
Sagoe Ambon — Daon Sirih.
Ijskan Tanah — Paroedans etc.
Geraspte Klapper — Java Rijst.

Abonnement geldig in

BERLITZ

meer dan 170 steden

SCHOOL

ALLEEN

Noordeinde 58 a

Gewaarschuwd wordt tegen arglistige nabootsing.

ALLE MODERNE

TALEN

Onderwijs Vertellingen

W. POPPINK,

Proefles gratis.

Prospectus franco.

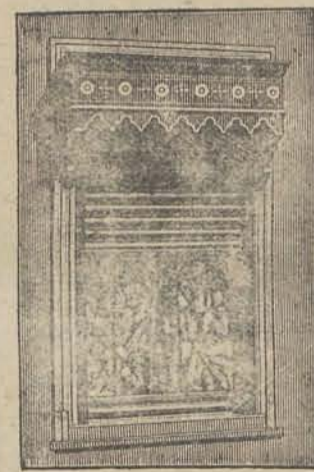
Prins Hendrikstraat 141-143

DEN HAAG.

SPECIALITEIT in het vervaardigen van
Hut-, Mail- en Reis-KOFFERS.
BILLIJKE REPARATIE-INRICHTING voor alle
soorten REISARTIKELLEN.

Oranje-Hôtel.
NIJMEGEN.
Speciaal ingericht voor
Indische Families.

Heineken's
(Oudste)
Glazenwasscherij
Stoom Jaloezieën-
en Rolluikenfabriek.
KETTINGSTRAAT 6
v.h. Drie Hoekjes 3,
Den Haag.
Telefoonnummer 2478.
AMSTERDAM,
van der Helststraat 1
UTRECHT,
Pottersstraat 20.
Wilversum, Arnhem, Nijmegen.

KOLONIALE PRAATJES.

De koloniën en de politiek.

Er komt na een tijdperk van stilstand nu toch weer wat leven in de brouwerij. Het ontwerp betreffende het nieuwe departement voor de gouvernementbedrijven, is, terwijl we dit schrijven, nog bij de Tweede Kamer in behandeling. Bepaalde instemming mocht het bij de sprekers in dat lichaam niet vinden. Twee koloniale specialiteiten, de heeren van Kol en

Bogaardt, stelden zich niet veel van het te verwachten nut dezer instelling voor, maar terwijl de laatste mededeelde zijn stem aan het ontwerp te moeten onthouden, verklaarde de eerste uit hoofde van het beginsel, dat bij het ontwerp voorzit, met den minister te willen medegaan. Ook den heer Bogaardt is dit beginsel sympathiek, maar de keuze der onder het nieuwe departement te stellen bedrijven wordt door hem geen gelukkige geacht. Zoo behoort zijns inziens de post- en telegraafdienst niet onder het nieuwe departement thuis; in sommige bedrijven is commercieele boekhouding overbodig, zoo niet gewaarslijkt. Dat in verband met het feit, dat het nieuwe departement een groot aantal nieuwe ambtenaren zal noodig maken, met enorme uitbreiding der staatsbemoedienis, gaf bij dezen spreker den doorslag om zich te verklaren tegen het ontwerp, dat ook bij de beide andere sprekers, de heeren de Waal Malefijt en Bijlandt, geen gunstig onthaal vond. De laatste was het met den heer de Waal Malefijt eens dat het hoofd van het nieuwe departement veel te veel zal moeten omvatten, zoodat de man of na een half jaar krankzinnig wordt, of den boel zijn gang zal laten gaan. Wil men een reorganisatie der bedrijven, laat men dan, zeide hij, bekwame, praktische industrieelen aan het hoofd stellen, waarvoor hij als zijn medestander, die zich evenmin als de heer Bogaardt met de keuze der bedrijven kon vereenigen, de instelling van een nieuw departement geenszins noodig acht. Het schijnt dus, dat minister Fock morgen, Dinsdag, wanneer de beraadslagingen zouden worden hervat een harden dobber zal hebben om het ontwerp zooals het daar ligt, er door te halen *).

In ons nummer van den 4den October II. wezen wij er reeds op, dat ook ons de opzet, zooals die toen in de M. v. T. op de indische begrooting in groote lijnen werd aangegeven, voor het hier bedoelde ontwerp niet geheel bevredigde. Wij hopen evenwel dat de zaak waarom het gaat, eene meer intensieve exploitatie der daarvoor in aanmerking komende gouvernementen-bedrijven, niet moge worden tegengehouden.

Onder de, nog door de Staten-Generaal af te doene reeds aangeboden wetsontwerpen, neemt dat betreffende de oprichting van een opleidingschool voor inlandsche rechtskundigen voor ons begrijpelijkerwijze eene gewichtige plaats in en het deed ons daarom genoegen, nota te kunnen nemen van de over het geheel sympathieke houding, welke blijkens het voorloopig verslag in de afdelingen der Tweede Kamer tegenover dit ontwerp werd aangenomen. Men maakte bedenkingen, ja, en er verheieven zich enkele stemmen tegen den terugkeer op den sedert 1869 ingeslagen weg door de betrekkingen van voorzitter en ondervoorzitter van de landraden voor inlandsche rechtskundigen open te stellen, voor het nieuwe instituut dus, terwijl daartegenover het afdelingsonderzoek leidde tot instemming met

* Het bleef bij den schijn, voor de aanneming was zelfs geen hoofdelijke stemming noodig

FEUILLETON.

In het Land van Belofte.

Naar het Duitsch van
FRIEDA VON BULOW.

XXXVII.

Ja, het was een goddelijk mysterie: dat dezen enen man met zijn bekrompenheden en zwakheden, de macht gegeven was, — en slechts aan hem, aan hem alleen, om haar hart in het diepste te roeren en het groote wonder te volbrengen, dat een sterveling voor een korte poeze tot een god, en de aarde tot een hemel maakt!

Maleen beantwoordde dien korten brief van Krome en hij schreef weer terug. Er ontstond voor het eerst sedert zij elkander kenden, een regelmatige, zeer vriendschappelijke briefwisseling. Intusschen moesten zij in het gunstigste geval nog minstens twee maanden op een antwoord wachten.

Het eenzame plantersleven ging stil zijn gang.

Eens verzocht de Gravin Ifershofen Maleen in een bijna hartelijk schrijven, voor een klein feest naar Satoeta over te komen.

Het betrof de ontvangst der officieren van een Fransch oorlogschip dat een bezoek bracht aan Satoeta.

„U moet ons een weinig steunen met uw Fransch, bibi,” schreef Leontine, „geen onzer gasten spreekt of verstaat een woord Duitsch, en met het Fransch van de luitjes hier in Satoeta is het maar zoo zoo. Weiger nu niet. Wij hebben u wezenlijk noodig.”

het beginsel, dat geen inlander, die aan de wettelijke vereischen voor het bekleeden van een rechterlijk ambt voldoet, van dat ambt behoort te worden uitgesloten, omdat hij inlander is.

Voor aan onze hoogeschoolen gepromoveerde of te promoveeren inlandsche meesters in de rechten, maakt de toepassing van dit beginsel, in Indië reeds voorgestaan, de baan vrij om naar alle rechterlijke betrekkingen te dingen. Het nieuwe instituut beoogt onzes inziens zeer zeker o. a. een terugkeer op den sedert 1869 ingeslagen, maar blijkbaar als te kostbaar en niet aan het doel beantwoordende veroordeelden weg. Wat baat het of men al een beperkt aantal landraden heeft, wier voorzitters meester in de rechten zijn, wanneer de onafgedane zaken zich daarbij tot bergen ophoopen? Wat men eenerzijds aan deugdelijkheid wint, verliest men anderzijds dubbel en dwars door de langzaamheid van het recht.

Het remedie hierop: «uitbreiding der rechterlijke macht» is gauw uitgesproken maar ook toe te passen? De vraag zou nog zooveel grooter zijn dan thans, nu het aanbod reeds te wenschen laat, en slechts leiden tot een verder opdrijven der traktementen onzer rechterlijke functionarissen. Het nieuwe instituut zal heusch in een bepaalde behoefte ook van de indische schatkist voorzien, waar deze zonder dat op den sedert 1869 ingeslagen weg zich belangrijke offers zou hebben moeten getroosten, terwijl het nut, dat men thans aan de inlandsche bevolking de gelegenheid opent, zich door eene alleszins voor de huidige toestanden voldoende opleiding te bekwaren voor een gewichtigen werkkring, die voor haar eene uitstekende leerschool zal blijken voor de verdere ontwikkeling, geenszins te onderschatten is — ook uit politiek oogpunt niet.

«De behartiging der belangen van de inlandsche bevolking is plicht, zoowel van den wetgever als van alle bestuursorganen», luidt het terecht in de koloniale paragraaf van het jongst verschenen beginsel program van den bond van vrije liberalen.

En wanneer men zich ten aanzien van de behartiging dier belangen voor de keuze geplaatst ziet: geïmporteed deugdelijk maar duur, in zijne consequentiën de financieele krachten te bovengaand, en dientengevolge langzaam recht, of een snel; met de financiën van het land rekening houdend, en door de zonen van het land, met de toestanden vertrouwd en door een voldoende opleiding voorbereid, uitgesproken recht, kan onzes inziens die keuze voor hen, die de belangen der inlandsche bevolking voorstaan, niet moeilijk vallen.

Wat het beginselprogram van gemelden Bond betreft, laten wij hier de koloniale paragraaf in haar geheel volgen:

«Het koloniaal beleid moet gericht zijn op het welzijn der koloniën in verband met dat van het moederland.

De behartiging der belangen van de inlandsche bevolking is plicht, zoowel van den wetgever als

Maleen pakte haar beste kleeren bijeen en liet zich door het stationneerende Duitsche schip, waarvan de officieren eveneens genoodigd waren, naar Satoeta brengen.

Het was een heerlijke tocht.

Het feest verliep ook tot ieders bevrediging.

Toen Maleen den volgenden morgen van de Gravin afscheid wilde nemen, vond zij de mooie jonge vrouw alleen.

Nadat zij een poosje over den afgelopen avond gebabbeld hadden, richtte plots Leontine den blik van haar groote grijze oogen met een eigenaardige uitdrukking op Maleen en zeide:

„Weet u wel, dat ik u heel, heel anders vind, dan ik gedacht had?”

Maleen glimlachte.

„Zooiets heb ik al eens meer gehoord, sinds ik hier ben.”

„Ik wil u eerlijk bekennen, dat ik in het begin een groote antipathie tegen u voelde.”

„Ik heb er iets van gemerkt.”

„Ja, dat wilde ik ook. Ik laat altijd den menschen bemerken, hoe ik over hen denk. Maar u heb ik verschrikkelijk onrecht gedaan. Er is in heel Afrika geen liever vrouw dan u.”

„Denkt u?”

„Stellig, bibi. En weet u, wat men hier van u vertelde? Dat u heerschzuchtig en avontuurlijk en schrikkelijk geëmancipeerd was en alle mannen als slaven aan uw voeten wilde zien.

En dan, uw brief aan mijn man, eer u kwam, had mij zoo boos gemaakt. U schreef, of het vanzelf sprak, dat mijn bana nu maar dadelijk uw dienstwillige dienaar wezen zou. Ja, bibi, zoo begreep ik uw brief. En weet u, dat een andere vrouw over mijn bana baas speelt, dat laat ik mij niet welgevallen.”

van alle bestuursorganen.

Onder hoofdleiding van het moederland moeten de koloniën ontwikkeld worden tot zichzelf besturende deelen des Rijks.

Bij de bestuursrichting worde gestreefd naar decentralisatie, onder daadwerkelijk toezicht der Indische Regeering, met gebruikmaking van bestuurskrachten uit de inlandsche bevolking en met deelneming, waar mogelijk, van niet-ambtelijke ingezetenen aan de bestuurstaak.

De invloed der Indische regeering breide zich geleidelijk uit over het zich onder onze vlag bevindende gebied.

De deelneming der koloniën aan het wereldverkeer worde bevordert en de particuliere ondernemingsgeest aangemoedigd.

In weinige woorden wordt hier veel goeds gezegd, dat wij gaarne onderschrijven — het komt slechts op de toepassing aan.

Oost-Indische Berichten.

Het persbureau. In verband met de a.s. opheffing van het persbureau is door eenige der daarbij aangesloten dagbladen het verzoek gedaan om na die opheffing met de benoemingen en andere regeerings-mededeelingen, die voor publicatie bestemd zijn, in kennis te worden gesteld op dezelfde wijze als vóór de oprichting van het persbureau geschiedde.

De gouverneur-generaal meent echter de voorkeur te moeten geven aan een van het vroeger gebruik eenigszins afwijkende voorziening, die voor de pers geenerlei bijzondere uitgaaf zal vorderen.

Die voorziening heeft de landvoogd zich in dien zin gedacht, dat voor elk der bataviasche dagbladen dagelijks, uitgezonderd Zon- en feestdagen, met den 10 u. 48 m. van Buitenzorg vertrekkenden trein aan het bureau der algemeene secretarie te Batavia een opgave zal worden toegezonden van de genomen beschikkingen omtrent benoeming, ontslag, verlof e. d., welke opgave aldaar in ontvangst zal kunnen worden genomen terwijl met voor publicatie bestemde mededeelingen van de hoofden van gewestelijk bestuur op gelijke wijze zal worden gehandeld. Na de verzending dier opgave zullen genomen beschikkingen van voormelden aard, behoudens die voor het publiek van weinig belang kunnen worden geacht, aan de bataviasche dagbladen, die daartoe bij het telegraafkantoor te Buitenzorg een crediet geopend hebben, worden geseind.

Aan de elders verschijnende dagbladen zullen, op den thans gebruikelijken voet, de daarvoor in aanmerking komende beschikkingen en mededeelingen getelegrafeerd worden, zullende de minder belangrijke per post worden verzonden.

Meer uitgebreide, van regeeringswege te publiceeren ambtelijke geschriften zullen in den regel in de Java'sche Courant worden opgenomen.

Alzoo zal de band, die de regeering en de pers verbindt, niet geheel verbroken worden.

Groot-Atjeh een kale woestijn. De correspondent van de Locomotief te Batavia meldt aan dat blad:

Men deelde mij mede, dat Zijne Excellentie de landvoogd op het laatste Atjeh-rapport eene kantteekening heeft gesteld, strekkende om te wijzen op de oppervlakkigheid van oud-ministers van koloniën en reizende

Maleen tuurde eenige seconden op haar grijze zijden handschoenen. Toen zag zij op en vroeg kalm:

„Maar nu is u overtuigd, dat niets mij minder in de gedachte komt, dan inbreuk te willen maken op uw rechten, nietwaar?”

„Ja. U is eigenlijk veel te goed,” zeide Leontine met overtuiging.

Zij namen als goede vriendinnen afscheid van elkander.

De volgende post bracht verontrustende berichten uit Duitschland.

Krome's proces was ten einde en men had hem veroordeeld wegens overschrijding van zijn ambtsbevoegdheid, eigenmachtig oorlogvoeren en gewelddadigheden tegenover de inlanders.

Toegegeven werd, dat Krome zich als de schepper van een groote, bloeiende kolonie ontegenzeggelijk verdienstelijk had gemaakt jegens zijn vaderland, maar werd er geredeneerd, zulke verdiensten waren nog geen vrijbrief voor overtredingen en geweldpleging.

Men leefde nu eenmaal niet meer in de eeuw der conquistadores, en waar Krome zich op hun voorbeeld beriep, kon men slechts betreuren, dat hij eenige menschenleeftijden te laat op de wereld was gekomen.

Daar nu evenwel de rechtsbegrippen van den heer Krome zoo essentieel afweken van de in beschaafde, christelijke staten geldende, hield men het voor ondoenlijk, hem opnieuw een of ander staatsambt op te dragen — en vooral niet in de koloniën.

Ook moest hem het verblijf in Duitsche koloniën verboden blijven.

Maleen zat in de verandah van haar kleine kamer in Mona en las deze courantenberichten bij het nagevoeg daghelder schijnsel van de volle maan.

Zacht, of zij sliepen, ruischten de toppen der palmen.

redacteuren van dagbladen, die Groot-Atjeh 'n kale woestenij vonden.

Dat kwam daardoor, meende Zijne Excellentie, om- Er woont, zoo hoorde ik van absoluut betrouwbare dat de padi pas geogost was.

Best, maar wie hadden die padi dan geogost? ooggetuigen, bijna geen sterveling meer in Groot-Atjeh, bij wijze van spreken althans.

En aangenomen dat maaiers daar aan den gang waren geweest, dan moeten zij veel op den dood geleken hebben. Want padihalmen en schuren, menschen en huizen waren te zamen verdwenen. Ruimt de padi-oogst in het Atjehsche land dan tegelijk ook de dorpen op?

Chineesche emigratie. Tengevolge van den hongersnood in China emigreeren tal van Chineezers naar de Straits en naar de Maleische staten.

In Singapore arriveeren per week ongeveer 5000 Chineezers, en de schepen die van China vertrekken, zijn soms zoo vol dat ze een gedeelte der emigranten aan andere schepen moeten overgeven.

In Perak is de stroom van Chineezers, die werk zoeken, zoo groot, dat de spoorwegen den dienst moesten uitbreiden om hen allen te kunnen vervoeren, en dan nog moesten de passagiers zich met een staanplaats in de wagons behelpen.

Een wonder dat wij hier in Indië nog niets van die luidjes gemerkt hebben, maar de reis naar hier is zooveel duurder en de meesten zullen al heel blij zijn als zij genoeg middelen bezitten om de Straits te bereiken.

Javasche Bank. De directie dezer bank deelt mede, dat op verzoek met ingang van ultimo April a. s. eervol ontslag uit den dienst der Bank werd verleend aan den heer E. M. A. Noothout, die als agent te Soerabaja in de laatste helft dier maand zal worden vervangen door den heer J. Kempen, thans agent te Makassar.

Met de waarneming van laatstgenoemde betrekking zal worden belast de heer C. Van Schelle, die eerst-daags te dien einde naar Makassar zal vertrekken, na als boekhouder-plaatsvervangend agent te Soerabaja te zijn vervangen door den heer F. Reijnsbach Hzn., thans afdelingschef bij het Hoofdbureau te Batavia.

Procuratiehouders in Indië en Nederland. Daarover merkt de correspondent van de Locomotief te Batavia het volgende op:

Op een wondeplek in de Indische samenleving wijst een der Bataviasche bladen naar aanleiding van het feit dat een handelsgeëmployeerde, tevens procuratiehouder van eene aanzienlijke import- en exportfirma wegens dubbelen in effecten ontslagen, aanstonds door een ander voornaam handelshuis in eene soortgelijke betrekking van vertrouwen werd geplaatst.

Men maakt in den Indischen handel, vooral in Batavia, wel eens een ietwat ruim gebruik van den titel procuratiehouder, een rang waartoe de Nederlandsche handelsemployé in den regel eerst na lange jaren van trouwe plichtsbetrachting opklimt, meestal eene belooning voor stalen ijver en absolute betrouwbaarheid.

In Indië procuratiehouder te zijn, beteekent zoo heel veel niet; laatst werden er hier op een kantoor tegelijk zes aangesteld, zowat het heele personeel. Ik meen dat ook de jongste commerciële pijler, chef van de afdeling Pakjes-maken en brieven lakken,

Zacht, of zij sliepen, ruischten de golven der zee. Een trillend zilverweg spande het maanlicht over de stille baai. Men kon denken, geesten heen en weder te zien zweven.

Uit de verte klonk een negerngoma: tromgeroffel, horengetoeter en gekrijsch. Maar alles zeer gedempt door den afstand.

Maleen liet de courant zinken en keek treurende in het wondervolle maanlicht.

De gelukkige dagen van ouds kwamen in haar herinnering op, de oude, dierbare gestalten. En vooral één, die boven allen uitstak.

Wie was het in dien tijd geweest, die de slaperigen had wakker geschud, die de twijfelenden met moed vervuld had? Wie had voor allen gedacht en gewaakt? Wie had het wrakke schip door een zéé vol noodlottig dreigende klippen gestuurd, tot het in veilige haven kwam? Hij, en altijd weer hij!

Vertrouwen, geloof en geestdrift had hij verbreid, hij, die bouwde op zichzelf alleen! Een aanvoerder bij Gods genade was hij geweest, hij, de sterkste onder duizenden.

En zoo droef moest nu eindigen, wat zoo veelbelovend, zoo heerlijk begonnen was!

Zij was zeer treurig.

Met de daarop volgende post schreef Krome zelf uit Londen:

Mijn kracht wil ik wijden aan de ontsluiting van het zwarte werelddeel.

Daar mijn vaderland mij in zijn betreurenswaardig humaniteitsgedoe uitstoot en de door mij bezeten diensten met schoppen beloont, stel ik mij thans onder de hoede van het meer loyale Engeland.

Hier, in dit reuzenkolonierijk vinden mijne krachten honderdvoudige gelegenheid tot werkzaamheid.

thans p.p.r.o.c. teekent. Het kleedt een kantoor.

Maar in het bovenvermelde geval was dit eenigszins anders; daar bekleedde de ontslagene en weder geplaatste inderdaad eene positie van vertrouwen.

Welnu, ik acht het te bejammeren dat zoo licht, zoo lichtzinnig wordt heengegleden over een dergelijken ernstigen misstap door den man in quaestie begaan. Ik vind dit bij de hem klakkeloos engageerende firma een bewijs van gebrek aan zedelijken ernst; ik vind dat hierdoor een funiste invloed wordt uitgeoefend op een geheelen stand van jonge menschen, die er allicht toe zullen komen, of er in zullen worden gesterkt, om hunne eigen mislagen en tekortkomingen met een verschoonend oog te bezien.

Waar blijft de prikkel om zijn plicht te doen zonder zijsprongen, waar is de rem, die jongelieden — en ouderen — terughoudt van verkeerdheden en laakbare handelingen, wanneer de overal elders onvermijdelijke gevolgen dier verkeerde daden hier met luchthartigheid op zij worden geschoven? De spoedige herplaatsing van den ontslagene legt een vleidend getuigenis af van zijne capaciteiten en werkkracht, een minder vleidend testimonium van het gevoel voor betamelijkheid der hem engageerende firma.

Het staat te bezien of de jonge man dit buitenkansje als een geluk heeft te beschouwen. 't Klinkt den gedwongen ledigloopen, van gedwongen zijn om misschien wreed, maar een harde les van eenige maanden van anderen op te beginnen, zou veel meer nut hebben gesticht.

Ik kom er waarlijk toe om hen te gelooven, die beweren dat er in Indië, ondanks alle praatjes over Pauperisme, geen eigenlijk gezegde Strijd om het Bestaan wordt gevoerd. In Nederland wordt beter, ernstiger werk geleverd. . . . want: in Nederland zou een om die reden ontslagen geëmployeerde geene betrekking meer hebben gevonden. Zonder tot dat uiterste te adviseeren, komt het mij voor dat men in Indië niet kwaad zou doen het Nederlandsche voorbeeld ten deze een weinig te imiteeren.

Persdilieten. Het Nieuws van den Dag voor Ned. Indië bericht dat de hoofdredacteur van dat blad 11 dezer opgeroepen werd bij den officier van justitie te Batavia om gehoord te worden in zake een hoofdartikel in dat blad van 11 December l.l. geplaatst en waarin critiek werd uitgeoefend naar aanleiding van den luitenant Gravendijk.

Volgens het Nieuws zou de redacteur van het Soer. H. bld. ook ambtshalve vervolgd worden eveneens voor het cruseeren dezer vrijspraak.

Uniformwijziging. Bij den gouverneur-generaal bestaat, zooals reeds onlangs gemeld werd, het voornemen om het witte kostuum, hetwelk door de ambtenaren van het binnenlandsch bestuur bij de uitoefening van hun dagelijkschen dienst en op dienstreizen gedragen wordt, in zoover te wijzigen, dat de pet met wit linnen overtrek en zwart leeren klep, voorzien van het Nederlandsche Wapen in goud en zilver, vervangen wordt door een pet van Russisch model, zonder wapen, maar met een ster.

Alvorens deze maatregel wordt ingevoerd, wordt echter volgens de Javabode het gevoelen ingewonnen van eenige hoofdamttenaren, die van dergelijke onderwerpen eene meer dan gewone studie hebben gemaakt.

Als boutade is het bovenstaande niet kwaad.

U schrijft iets over verbanning, lieve baronesse, en vindt mij beklagenswaardig. Daarin vergist u zich geheel en al.

Ik heb mij nooit zoo wél gevoeld. Ik leef niet in ballingschap, maar als iemand, die, na lange, vermoeiende omzwervingen, eindelijk een thuis gevonden heeft, dat bij zijn karakter past.

Denk eens aan de jaren van worsteling, die ik doorgemaakt heb. Moest ik niet immer en altijd tegen den stroom oproeien? Had ik niet bij iedere schrede voorwaarts een legioen van aarzelingen en wijfelingen te overwinnen? Geloofde, vertrouwde men mij één enkele maal, buiten mijn onmiddellijke omgeving? Ben ik niet zelfs in de dagen van mijn grootste succes door de meerderheid mijner landgenooten belasterd en beklad geworden?

Sedert mijn vroegste jongelingsjaren heeft ééne gedachte mijn ziel bewogen: mijn vaderland tot een „Groeter Duitschland" te maken. Ik voelde de roeping daartoe en de kracht.

Maar ik heb op de klip van een groote misrekening schipbreuk geleden: ik vergat, het Duitsche volkskarakter in aanmerking te nemen.

Dit veel-pratende, veel-schrijvende volk van critici, sceptici, en sentimentele ideologen is tot een krachtigen machtswil eenvoudig niet in staat. In zijn overaars ziet het misdadigers. Vooruit dan maar! Wij zullen zien waarheen het schip drijft, met mannen aan het roer als degenen, die over mij recht gesproken hebben.

Wat mij betreft, ik heb eindelijk den grond gevonden, waarop mijn voet vastheid kan krijgen, en de sterke, gezonde lucht, die vrije ademhaling, vrije bewegingen, vrij handelen noodig maakt.

Slechts één ding betreurt ik thans: dat ik niet reeds tien jaren geleden hier aangeland ben.

West-Indische Berichten.

Suriname. De koloniale huishoudelijke begroting voor 1908 had blijkens de laatstelijk ontvangen tot 8 Mei l.l. loopende Surinaamsche bladen reeds drie avonden een onderwerp van behandeling uitgemaakt in de openbare zitting der Koloniale Staten.

Te voren zij opgemerkt dat Onze West op onze vraag, waarom toch terwijl het tekort op 752469 gld. is geraamd, een subsidie van 822459 gld. of 69990 gld. meer dan de raming wordt aangevraagd, het volgend bescheid gaf:

„De vraag is gemakkelijk te beantwoorden, en zou waarschijnlijk niet gesteld zijn indien het blad de volledige begrotingsstukken had kunnen raadplegen. Het verschil wordt verklaard doordien voor productieve werken natuurlijk heele series van f100000 moeten worden uitgegeven, waar niet altijd afgeronde sommen van dat bedrag noodig zijn. Uit de bijlage betreffende de raming der middelen, blijkt dan ook, dat van de in 1908 uit te geven series een bedrag van 69990 gld. zal overblijven, hetwelk wordt overgeschreven op den dienst voor het volgend jaar."

En nu overgaande tot de beraadslagingen der Koloniale Staten over de ontwerp-begroting maken wij met instemming gewag van de rede, waarmee de heer Cotinho de rij der sprekers opende, en waartoe tref we aan het verslag in Onze West het volgende ontleenen:

Na instemming betuigd te hebben met het thans, nog slechts in theorie, vooropgezet beginsel, dat de kolonie hare eng-huishoudelijke uitgaven zelve zal bekostigen, deelde de heer Cotinho mede, dat de Staten bereid waren mede te werken tot de, als gevolg van dit beginsel geëischte belastingverhooging onder bepaalde voorwaarden.

In de eerste plaats verlangen de Staten dat ernstig zal worden gewaakt tegen uitzetting der uitgaven, waartoe zij van het bestuur de plechtige belofte verlangen, dat voortaan de eng-huishoudelijke uitgaven niet tegen den wensch der Koloniale Staten zullen worden opgedreven;

In de tweede plaats uitte spreker den wensch, dat men geleidelijk vereenvoudiging zal weten te brengen in de omslachtige administratie bij de departementen, terwijl

in de derde plaats, in afwachting van de nu reeds veertig jaren in voorbereiding zijnde Comptabiliteitswet, wordt gevraagd voor directe controle op de uitgaven der kolonie eene tijdelijke voorziening te treffen door benoeming eener commissie.

Wat het eerste punt betreft, bestaat nu reeds meeningsverschil tusschen bestuur en Staten, ten aanzien van de tractementen van districts commissarissen, door het bestuur voorgesteld op 3500 tot 5000 gld. en door de Staten, bij behandeling van het ontwerp tot nadere wijziging der verordening welke het districts-bestuur regelt, bij amendement op 3500 tot 4500 gld. gebracht. der verdere behandeling van dit ontwerp, wijl het Deze beslissing gaf toen aanleiding tot schorsing bestuur, bij monde van zijn gedelegeerde, vreesde, dat het dan moeilijk zou vallen personen te vinden, waardig om als vertegenwoordigers van het bestuur zelfstandig op te treden in de districten.

Alweer zoo'n oud argument!

Zoolang men weet, dat het om in surinaamschen dienst te komen een quaestie is van loven en bieden, ja, dan is de mensch er nu eenmaal naar om te trachten te halen wat er van te halen valt — bolih tjoba, oftewel, men kan het probeeren, vooral, indien het probeeren, wat Suriname betreft, nog al

Overigens zal ik spoedig in uw nabijheid zijn. Mijn nieuwe expeditie zal ik van Mochita uit beginnen, iets ten noorden van ons goede, oude Oengoejde.

Mocht u eens een uitstapje daarheen maken, wil het mij dan vooral laten weten. Brieven bereiken mij van af heden te Mochita, bij den Engelschen gouverneur."

Dit schrijven las Maleen met zeer gemengde gevoelens.

Zij begreep niet, hoe hij zoo kalm en welgemoed met zijn vaderland breken kon, zelfs al had dit hem bitter onrecht gedaan. De verbitterde en treurende bantering van haar dromen was haar sympathieker dan deze triumpheerende . . . overlooper.

Hu, wat een verschrikkelijk woord! Neen, zoo mocht zij hem ook in haar geheimste gedachten niet noemen. Wie weet, welk een ontzettend onrecht zij hem aandeed.

Stellig betreurdé hij in het diepst van zijn gemoed het voor hem verloren vaderland.

Alleen — hij wilde het niet bekennen, ook tegenover zichzelf niet. Zijn trots kwam er nu eenmaal tegen op, nog aan iets te hechten, dat hem verstootten had.

Neen, een Archibald Douglas was hij niet.

Maar naar haar verlangde hij.

En zij zou hem niet te vergeefs om haar laten roepen!

Maleen zat op het promonadedek van de kleine Duitsche kuststoomboot „Krome", die van het Zuiden kwam, en naar de onder Engelsch protectoraat staande, Arabische stad Oengoejde stoomde.

(Wordt vervolgd).

kans van slagen heeft, waar bestuur zoowel als Staten mekaar al heel weinig hebben te verwijten, op het punt van toegeven in dit opzicht.

Dit deed de procureur-generaal, als gedelegeerde van het bestuur in zijn antwoord op de rede van den heer Cotinho uitkomen. Reden te meer dunkt ons voor eene hoogere autoriteit om eindelijk eens een stokje te steken voor de theoretisch door bestuur en Staten gewraakte uitzetting der uitgaven, praktisch voor zoover het door *O n z e W e s t* gegeven verslag door hen gebillijkt.

reikt, zien we de Staten de verhooging van het traktement van 5600 gld. voor den hoofdcommissie ter secretarie met een persoonlijke toelage van 400 gld. goedkeuren, evenals het blanco-crediet uitgetrokken voor ambtenaren met verlof in Nederland, ging men mede met een traktement van 5000 gld. voor den commissaris van politie — voor een goeden commissaris van politie is een traktement van 5000 gld. beslist niet te veel, betoogde het bestuur bij monde van zijn gedelegeerde, daarmee het voor alle tijden onmogelijk makend voor eventuele latere sollicitanten om het voor minder dan 5000 gld. te doen — en werden bij amendement verhoogingen der salarissen voor ondergeschikt politie-personeel aangenomen.

Dit laatste is urgent, zegt men, en we gelooven zelfs dat de goede geest bij een korps, van welks diensten de kolonie nog veel partij zal moeten trekken bij eventuele verdere opening van het binnenland — gelijk men weet thans nagenoeg op het doode punt gekomen — ernstig in gevaar zou worden gebracht, indien deze verhoogingen niet zouden worden gesanctioneerd, maar de vraag is, of deze urgentie niet een weinig kunstmatig in het leven is geroepen.

Het zou ons geenszins verwonderen, indien we bij een vervolg op het verslag der Staten zittingen b.v. op een zinsnede als volgt stuiten:

„Met het oog op de voor de ondergeschikte beambten van politie bewilligde verhoogingen van salaris, komt het gewenscht voor den, in daarmede overeenkomstige positie verkeerenden zus of zoos eene lotsverbetering toe te kennen.”

En een volgend jaar komen dan weer de chefs en het verder hooger personeel aan de beurt, trots alle theoretische veroordeeling van uitzetting der uitgaven, waar het telkens wisselend bestuur in hooge mate van zijne ambtenaren afhankelijk is en in zulk een kleine kolonie persoonlijke consideratiën naar het schijnt een gewichtige rol vervullen.

We vreezen dan ook dat de stoot voor normalisering van den toestand niet van de kolonie zelve zal uitgaan, trots alle mooie beginselen, maar van buiten zal moeten worden gegeven, door een imperatief tot hiertoe en niet verder.

Curaçao. De Koloniale Raad heeft de ontwerp-begroting voor 1908 behandeld en afgedaan. We hopen later daarop meer uitvoerig te kunnen terugkomen. Voorloopig ontleenen we aan het door *D e W e k k e r* gegeven verslag het volgende:

„Bij de artikelsgewijze behandeling van de ontwerp-begroting, werden verscheidene wijzigingen voorgesteld, waarvan eenige door het lid Lansberg en andere door de leden Muller (A. W. S.), dr. Ferguson en Penso. Na discussies, waaraan ook de leden v. d. Veen Zeppenfeldt en Muller (A. G.) deelnamen, werden verscheidene posten gewijzigd en een paar doorgehaald. O. a. werd er besloten nog één jaar de proef te nemen met twee districtsmeesters, die slechts een toelaag zullen genieten; den administrateur van financiën een toelaag van f 1000.— 's jaars toe te kennen; de bezoldiging van den advocaat-generaal te brengen op f 3000.—; de toelage van den landbouwkundige niet te veranderen in traktement; den post van f 1500.— ter bevordering van het ambachts-onderwijs, alsmede dien ter verhooging van de toelage van den tijdel. chef van het departement van openbare werken met een gelijk bedrag niet toe te staan. Een paar andere posten ten bate van den landbouw vonden ook geen genade bij den Raad.”

Van Vreemde Koloniën.

Madagaskar. Ten slotte is dan toch een einde gekomen aan den onhoudbaren toestand, die aan de jonge goudmijn-industrie op het groote eiland onoverkomelijke bezwaren in den weg legde, door uitvaardiging van een nieuw decreet, betreffende de bepalingen op het onderzoek naar en de exploitatie van goud en andere metalen en edelgesteenten in de kolonie.

Tot 1902 waren het onderzoek naar en de exploitatie van goud aldaar onderworpen aan een voorloopige regeling, waarvan de onvolkomenheden allengs aan den dag waren gekomen en zich zeer deden gevoelen, toen eindelijk door verschillende ontdekkingen de mogelijkheid eener geregelde industrie was aangetoond. In overleg met belanghebbenden en deskundigen stelde de toenmalige gouverneur-generaal Gallieni een nieuwe mijnwet op, die den 20en Februari 1902 bij decreet van den president der republiek werd afgekondigd.

Deze regeling bleef tot in 1905 in stand, en de industrie bevond zich wel daarbij, terwijl de geregelde vermeerdering der productie aanleiding gaf tot de hoop, dat ook de kolonie, wier financiën

in alles behalve schitterenden staat verkeerden, allengs meer profijt uit hare bodemschatten zou trekken.

Men had echter buiten de waard gerekend, in dezen het anti-kapitalistisch streven in onzen tijd, dat, waar het in de oude landen nog op groote bezwaren stuit, somwijlen geschikt wordt geacht om er in nieuwe landen maar vast een proefje mee te nemen. Onder minister Clémentel, die zich gemakkelijk in dien zin liet beïnvloeden, werden kort na elkaar in Juni en November 1905 nieuwe regelingen in deze materie getroffen, waardoor de jonge industrie nagenoeg stop gezet werd. Men had zich in het Pavillon de Floré eenvoudig vergist, of beter gezegd in de kringen, waardoor het ministerie zich liet leiden, en voor waar aangenomen, wat in opgeschroefde prospectussen van den goudrijke Madagaskar werd gewaagd, ten opzichte waarvan dat vervloekte kapitalisme nu weer met de fabelachtige winsten zou gaan strijken.

In Juni 1905 werd Madagaskar eenvoudig weg, zonder voorafgaande waarschuwing, voor alle mijnbouwkundige opsporingen gesloten, in afwachting van nieuwe bepalingen daaromtrent, die in November d. a. v. vastgesteld en in het begin van 1906 afgekondigd, de kolonie wel is waar weer voor mijnbouwkundige onderzoekingen openstelden, doch onder zulke voorwaarden, dat alle animo verdween, terwijl de bestaande ontginningen onder lasten werden gesteld, die het bedrijf dreigden te doen te niet gaan.

De herhaalde klachten tegen de regelingen van 1905 in het midden gebracht en zeker niet in de laatste plaats de, daardoor voor de kolonie minder gunstige verkregen uitkomsten, hebben eindelijk tengevolge gehad dat een nieuwe regeling werd ontworpen en bij decreet van den 23en Mei ll. vastgesteld, waardoor men hoopt de industrie in de gelegenheid te stellen zich weder te ontwikkelen.

Eigenaardig is het zeker wel hier een volbloed-socialist, den heer Augagneur, als bestuursman, als gouverneur-generaal van Madagaskar, maatregelen te zien voorstellen, die een stuk van wetgeving als niet voor de praktijk geschikt, te niet doen, waartoe zijne geestverwanten indertijd den stoot hadden gegeven. Wat de nieuwe mijnwet nu voor Madagaskar betreft is de strekking in hoofdzaak de volgende:

Voor mijnbouwkundig onderzoek zoowel als voor de ontginning zijn vergunningen noodig, welke wat de opsporingen aangaat voor één jaar worden verleend, telken jare tot een geheel jaar van ten hoogste drie jaren te verlengen en waarvoor in eens bij de eerste toezegging 100 franken moeten worden gestort, bij de eerste verlenging 200 franken en bij de tweede verlenging 500 franken, terwijl van het gewonnen goud een recht van 7 pct. der waarde moet worden betaald. De vergunning tot onderzoek wordt verleend voor een terreinstrook bepaald door een cirkel met een straal van 2 kilometers beschreven. De vergunning tot exploitatie verleent aan den houder het als zoodanig in te schrijven eigendomsrecht op de mijnen, waarvan de ontginning hem werd toegestaan. De terreinstrook, waarvoor de vergunning wordt uitgegeven, wordt bepaald door een rechthoek, hoogstens 1000 en minstens 200 hectaren beslaande en voor ten minste twee derden gelegen binnen den omtrek van het door den houder onderzocht terrein. Voor deze categorie van vergunningen wordt één uniform recht geheven, ten bedrage van 7 procent der waarde van het gewonnen goud, met dien verstande dat voor alluvionaire afzettingen minstens 600 franken 's jaars wordt betaald, anders minstens 4000 franken 's jaars aan den fiscus moeten worden tegoed gedaan. Voor deze vergunningen tot onderzoek en ontginning komen in aanmerking: Europeanen en daarmede gelijkgestelden, in de kolonie gedomicilieerd; maatschappijen voldoende aan de bepalingen der fransche wet, wier zetel in Frankrijk of in eenige fransche kolonie is gevestigd en die zich een domicilie op Madagaskar hebben te kiezen; benevens inboorlingen en daarmede gelijkgestelden, na te voren bekomen machtiging van den gouverneur-generaal. Aan alle staats- en koloniale ambtenaren in de kolonie werkzaam, is het verboden rechtstreeks of middellijk bij exploratie of exploitatie van mijnen geïnteresseerd te zijn.

Britsch Guyana. De directeur van den landbouw in deze kolonie, Harrison, daartoe aangezocht door het Comité voor Britsch West-Indië, heeft onlangs een voordracht gehouden over den toestand in Britsch Guyana, op het gebied van land- en mijnbouw en bosch-exploitatie. Wat den landbouw betreft, legt men zich in deze kolonie voor den uitvoer vooral op de suikercultuur toe. De uitvoer der hiervan afkomstige producten bedraagt thans 114.000 tonnen suiker, 3600 vaten melasse en 2½ miljoen gallons rum.

Sedert 1900 is in de kolonie groote uitbreiding gegeven aan de rijstcultuur, die thans 24.000 acres in beslag neemt tegen 6000 in 1900, terwijl het waarschijnlijk is, dat de rijstvelden in 1907 eene oppervlakte van 26.000 acres zullen beslaan. De grond in Guyana is volgens den heer Harrison buitengewoon gunstig voor de rijstcultuur en de kolonie zou genoeg kunnen opbrengen om in de behoefte te voorzien van heel West-Indië.

De cacao-plantages beslaan slechts 2000 acres en de opbrengst wordt grotendeels in de kolonie zelve verbruikt; in 1906 werden slechts 20 tonnen cacao uitgevoerd. Hetzelfde, wat het lokaal verbruik aangaat, geldt ten aanzien van de opbrengst der koffie-

cultuur, die op eene oppervlakte van 1400 acres wordt gedreven. Er wordt zelfs in het geheel geen koffie uitgevoerd wegens de lage prijzen van dit product op de buitenlandsche markt.

De bananen-cultuur acht de heer Harrison de, voor de kolonie meest belovende. Er zijn zijns inziens weinig streken zoo geschikt voor deze cultuur uit het oogpunt van bodemgesteldheid en klimaat als de kuststrook van Guyana. Daarentegen leent de bodem van Guyana zich niet voor de katoencultuur, hoezeer verschillende variëteiten van deze vezelplant er vrij goed blijken te gedijen. Maar, wanneer men voor eene behoorlijke afwatering zorg draagt, zouden groote uitgestrektheden voor de veeteelt kunnen worden benut, en zij, die zich daarop wilden toeleggen, zouden niet bevreesd behoeven te zijn, dat ze met hun vee zouden blijven zitten.

Wat den mijnbouw aangaat zijn van 1885 tot 1906 ongeveer 1.940.000 engelsche onsen goud door de kolonie uitgevoerd. Op het oogenblik bedraagt de jaarlijksche opbrengst der mijnen 95.000 onsen tegen een gemiddelde van 112.500 onsen in het tijdvak 1891—1906. In 1890 werden diamanten in de kolonie ontdekt, maar de eigenlijke exploitatie der mijnen begon eerst in 1900. Sedert zijn 740.000 steenen, 49.000 karaten wegende en een waarde van 68.000 ponden sterling vertegenwoordigende, gedolven.

De bosch-exploitatie zou zeker loonend wezen, wanneer men zich de moeite daartoe getroostte. Voor het oogenblik bepaalt zich de exploitatie tot die van enkele bosch-producten, balata, waarvan de kolonie jaarlijks ongeveer 5000 centerweights (à circa 51 k.g.) uitvoert, en sapium, eene soort caoutchouc, waarvan de uitvoer ongeveer 26 centerweights bedraagt. De bosschen langs de kust bevatten verschillende soorten caoutchouc-boomen, maar de hevea brasiliensis wordt er ongelukkigerwijze zeldzaam aangetroffen.

De engelsche kroonagenten. We hebben het wel eens een enkele maal in deze rubriek gehad over de engelsche kroonagenten voor de verschillende kroonkoloniën en de onder het ministerie van buitenlandse zaken ressorteerende protectoraten, en daarbij er op gewezen, dat deze instelling, welke de fransche minister van koloniën Millières Lacroix zich als voorbeeld schijnt te willen voor één overeenkomstig instituut voor de fransche koloniën, in de engelsche kroonkoloniën geene onverdeelde sympathie vindt. Zoo is men o. a. te Singapore alles behalve goed over de kroonagenten te spreken, aan wier tusschenkomst de engelsche nederzettingen aan de Straat van Malakka in de laatste jaren heel wat lasten en zorgen hebben te danken. Hoe is nu deze instelling?

Voor alle kroonkoloniën en protectoraten zijn twee kroonagenten aangewezen, wier taak kan worden samengevat als te zijn, die van commerciële en financiële vertegenwoordigers der koloniën en protectoraten voor alle transactiën in het moederland.

Die kroonagenten worden benoemd door den minister van koloniën en ontvangen een, door dezen vastgesteld salaris, hetwelk evenals dat van het hun toegevoegd personeel wordt gevonden uit een fonds, dat uit storting der betrokken gouvernementen is samengebracht.

Voor alle transactiën toch, aankoop van goederen, benodigd voor de verschillende koloniale diensten en niet uit de koloniën zelve te betrekken, plaatsing van koloniale leeningen, uitbetaling van verlosstraktementen en pensioenen, beheer der amortisatiefondsen, regeling van de rekening der onderscheidene koloniën met diensten in het moederland, als den post in telegraafdienst enzovoort wordt een commissie-loon in rekening gebracht, verschillend naar den aard der transactiën en aan veranderingen onderhevig, ten einde het budget van het instituut in evenwicht te kunnen houden, en daarbij tevens het noodige over te houden voor een fonds, waaruit de pensioenen der agenten en hun personeel worden betaald en eventuele tekorten op eenige jaarlijksche begroting der instelling aangevuld.

Wat den aankoop van goederen voor de verschillende koloniale diensten aangaat, wordt door de kroonagenten een zelfde stelsel toegepast als ten onzent door het ministerie van koloniën wordt gevolgd bij de uitnodiging tot inschrijving aan eenige belangrijke firma's gericht, terwijl ze zich voor de keuring der geleverde goederen deskundigen toevoegen. Zoo belasten ze zich ook met de aanschaffing van spoorweg-materiaal voor de onderscheidene koloniën. Met den aanleg van spoorwegen of andere groote openbare werken hebben zij niets uit te staan, voor en aler daartoe besloten is, als wanneer indien de werken aanbesteed worden, de aanbesteding wederom door hunne tusschenkomst geschiedt. Dat hierbij wel eens flaters worden begaan, bleek onlangs bij ontijdige gunning van eenige havenwerken voor Singapore aan een contractant, dien men later weder trachtte uit te koopen.

Het oordeel over zoodanige groote openbare werken berust, voor zooverre de betrokken kolonie daarin niet uit eigen middelen kan voorzien en een leening moet aangaan, bij de Consulting Engineers, waartoe bekende firma's geroepen worden, als Sheldford & Son, thans onder Sheldford den zoon, die de spoorwegen in Britsch West-Afrika heeft gebouwd, en de firma Coode Son & Matthews, specialiteiten op waterbouwkundig gebied.

De functiën dezer Consulting Engineers vertoonen de eigenaardigheid dat de titularissen veelal niet

alleen als raadsliden optreden voor de betrokken kolonie inzake belangrijke openbare werken maar ook met de uitvoering zijn belast. Den 10en December 1906 werd de engelsche regeering dan ook hierover in het Lagerhuis geïnterpelleerd door het lid Walter, dat vroeg, hoe het mogelijk was, dat aan een zelfde persoon uitvoering en toezicht op die uitvoering wordt opgedragen.

De zaak werd als volgt verklaard. De kolonie kan de 1° ondernemen werken aanbesteden of die zelve ter hand nemen. In het laatste geval geschiedt de uitvoering door personeel, door de kolonie zelve gerecruiteerd, terwijl de Consulting Engineers in hun rol blijven van adviseurs der kolonie, maar dien raad tot in de kleinste details uitstrekkend. Zij zijn dus feitelijk wel de uitvoerders doch hunne verdiensten bepalen zich tot het honorarium, dat hun als adviseurs toekomt, terwijl zij op het werk zelf niets kunnen verdienen, daar alle uitgaven bij het betrokken bestuur berusten.

Evenals de Consulting Engineers staan ook de kroonagenten met hunne groote financiële verantwoordelijkheid en hunne omvangrijke bevoegdheden dikwerf aan strenge kritiek bloot, en gelijk gezegd, wordt het nut hunner instelling in sommige koloniën wel eens in twijfel getrokken. Het nut dier instelling is echter nog onlangs gebleken, toen de aanleg van spoorwegen in West-Afrika kon worden onder handen genomen, terwijl het engelsch-koloniaal crediet door den nog steeds voortdurende oorlog in Zuid-Afrika ernstig geschokt was. De kroon-agenten vervullen voor de koloniën toch de rol van bankier, en wanneer op een oogenblik geld noodig is maar een leening niet dan onder bezwarende voorwaarden zou kunnen worden geplaatst, nemen zij de emissie voor hunne rekening, schieten de onmiddellijk benodigde gelden voor, en wachten voor de uitgifte der leening een meer geschikt oogenblik af.

Geen vooruitgang. Naar aanleiding van het vertrek van den heer Fulton, een ambtenaar van den ouden stempel, teekende de Rast Gofar, een inlandsch blad in Engelsch-Indië het volgende aan: „Er wordt algemeen geklaagd, niet zoozeer door Indiërs als door Europeanen zelve, die lang in het land hebben vertoefd en dus een vergelijking kunnen trekken tusschen Indië voorheen en thans, dat het type der engelsch-indische ambtenaren van den ouden tijd, die zich met het volk inlieten en meer op maatschappelijke voet daarmee omgingen, snel uitsterft; dat zijn plaats thans ingenomen is door den kouden, heerszuchtigen bureaucraat, die bewust van de meerderheid van zijn ras als dat van de heerschers, een trotsche gereserveerde houding aanneemt en uit de hoogte neerziet op de zonen van het land en zorgvuldig elken maatschappelijke omgang met inlanders vermijdt als beneden zijne waardigheid.”

Zou in de verwatenheid, uit den Empire-roes geboren, niet een deel van de schuld moeten worden gezocht voor den huidige toestand in Engelsch Indië?

IN GEZONDEN

In het No. van 30 Mei, neemt de Redactie „met instemming” een artikel over uit de Javabode, getiteld „een stem voor Indië.” In dat artikel wordt het feit betreurd dat het aantal „blijvers” in Indië zoo bitter klein is en dat de Regeering ageeren moest om hare gepensioneerde ambtenaren en de rentenierende particulieren als inwoners te behouden. De schrijver berekent dan, dat minstens 5000 der nu gerepatrieerden in Indië zouden kunnen blijven wonen, en zoo we voor ieder van deze een verbruikssom van f 2000.— nemen, zou er — alleen voor den Haag berekend — een bedrag van 10 millioen gulden in Indië kunnen blijven, wat nu aan Indië onttrokken wordt. Wanneer we nu aannemen — zegt de schrijver — dat in de overige steden van Nederland tezamen evenveel Indische wonen als te 's-Gravenhage alleen, dan zou — volgens dezelfde raming — jaarlijks een kapitaal van 20 millioen aan de gemeenschap in Indië worden onttrokken.

Werkelijk verbazende cijfers! 't Is volkomen waar: 't is te betreuren dat zoo veel geld uit Indië wordt weggevoerd en ook is het volkomen juist dat er, in de laatste 30 jaren, in Indië zoo veel veranderd en verbeterd is, dat het blijven aldaar zeer aangenaam kan zijn.

Maar nu iets anders. De vraag wat gedaan moet worden: hebben die 5000 Indië verlaten, uit afkeer van dat land of uit ondankbaarheid voor 't geen ze in Indië genoten hebben? Laten we toch niet ertoe medewerken om de scheiding tusschen blijvers en trekkers al grooter te maken. De Javabode vergeet één, zeer belangrijk, feit en wel dit: de meerderheid der gepensioneerden kan niet in Indië blijven omdat haar daartoe de noodige middelen ontbreekt en al wordt het leven in Indië dan nog zoo heerlijk mogelijk gemaakt, de meerderheid zal toch naar Europa moeten terugkeeren. We willen, met den schrijver, aannemen dat de gemiddelde jaarlijksche verbruikssom der gepensioneerden en rentenierenden gesteld moet worden op f 2000, en dan vragen wij: is het mogelijk in Indië te leven van nog geen f 167 's maands? We bedoelen: ook maar eenigszins overeenkomstig de leefwijze die men, nog in dienst of aan den arbeid zijnde volgde? Het antwoord moet beslist ontkennend zijn. Men zou een kleine woning

moeten betrekken in een der achterbuurten; van eenige weelde zou geen sprake kunnen zijn, zelfs een nederige delevan met één paard zou de financiële krachten te boven gaan. Men zou aanstonds zich moeten losmaken uit de kringen waarin men vroeger leefde. Zou zulk gepensioneerd zijn nog iets aantrekkelijks overhouden? De Javabode spreekt van „de behoeften der samenleving”, van „middelen tot veraanname van het maatschappelijk leven”; zeer vriendelijk gezegd, maar de man met een gezin en nog geen f 200 per maand, moet van al deze dingen voorgoed afstand doen.

Neen, 't is waarlijk niet een vergeten van het zeer veel goede en heerlijke dat Indië geeft, wat de meeste gepensioneerden en kleine renteniers dwingt naar Europa terug te keeren, maar de noodzakelijkheid. Er is maar één middel om het aantal „blijvers” te vergrooten en dat is, meer evenredigheid te brengen tusschen traktement en pensioen. Dit zal wel tot de onmogelijkheden behooren en zou zelfs, tot op zekere hoogte, onverdedigbaar zijn. Wie op een gegeven oogenblik geen diensten meer bewijst aan de gemeenschap, heeft niet het recht op dezelfde belooning die de man geniet die nog in 't midden van den volledigen arbeid is.

Maar, is er in deze beschouwing eenige waarheid, dan is en blijft het onvruchtbaar om nog aan te dringen dat het aantal „blijvers” zoo beduidend grooter zal worden; de 20 millioen van de Javabode zal wel moeten inkrimpen tot eenige weinige duizenden of honderden.

Laten we toch toezien dat de ontevredenheid in Indië niet noodeloos grooter en heilloozer wordt. De „trekkenden” zijn niet de ondankbaren die Indië den rug toekeeren zoodra pensioen is verdiend of wat geld is bijeengebracht. Neen de groote meerderheid van hen moet Indië verlaten of breken met geheel zijn verleden en maatschappelijk verre afdalen en wat rest er dan van levensgenot aan den avond van 't leven?

Men zegge niet, dat men van een inkomen van f 2000, ook in Europa, niet in weelde kan leven. Neen, niet in weelde, maar men hoeft niet weg te schuilen in de achterbuurt; men hoeft zich niet te onttrekken aan de kringen waartoe men, door opvoeding, behoort; men kan kosteloos genieten wat ginds alleen voor groote geldelijke opofferingen te verkrijgen is; men hoeft geen voertuig om zich te verplaatsen en wandelt op ieder uur van den dag zoo veel en zoover men maar wil.

Indië is verrukkelijk heerlijk, voor wien zich daar vrij kan bewegen en zich, althans op de hoofdplaatsen, een woning kan aanschaffen van f 100 's maands en zich goed kan laten bedienen. Hoeveel blijft er dan voor eenig genot over als men iedere maand slechts f 160 ontvangt? Hoeveel voor voeding, kleeding, ontspanning? Nagenoeg niets!

De exodus van „trekkers” is en blijft onvermijdelijk.

INDIAPHILOS.

Wij zijn het volkomen eens met dit betoog van den zeer geachten inzender, maar stemmen daarom niet minder in met de bewering van de Javabode, dat er in Indië nog veel gedaan kan worden, om er het verblijf ook voor minder gefortuneerden aangenaamer te maken, hetgeen de geheele Indische maatschappij ten goede zal komen.

Red. Com.

Met meer dan gewone belangstelling las schrijver dezen in 't „Koloniaal Weekblad” van 30 Mei j.l. het uit de Javabode overgenomen artikel:

„Een stem voor Indië”, en geteekend R. B. M.

Waar de bekwame schrijver in deze m.i. te veel van de Regeering vraagt, wier taak is beheer en administratie, en welke uitteraard niet kan optreden om 't werk der Vereenigingen tot bevordering van 't Vreemdelingenverkeer, uit de hand te nemen, daar zou ik gaarne willen vragen: Wat doet het particulier initiatief op Java? en dan moet het antwoord luiden niets, zelfs is 't schrijver dezen niet mogen gelukken, door middel van uw alom gelezen Weekblad een enkele informatie te verkrijgen, omtrent de hoofdplaats Bandoeng in de Preanger, 't is mijn bepaald voornemen om mij binnen niet al te lang tijdsverloop op die plaats als particulier te gaan vestigen, ik vind Holland te koud, te klein en benepen....., zie daar in twee woorden de reden, maar ik geloof 't gemakkelijker is om iets over Centraal-Afrika te vernemen, dan over ons eigen Java.

Ik heb de Preanger leeren kennen voor een kwart eeuw geleden, toen ik nog niet wonen kon waar ik 't liefst wilde, en ongetwijfeld zijn de toestanden sinds den aanleg der spoorwegen er gewijzigd.

Ik heb de leeszaal van „Oost en West” nagesnuffeld maar niets over 't schoonste deel van Java, de Preanger gevonden, die heerlijk gelegen hooglanden, voorbestemd om niet alleen globe trotters, maar ook, sinds de zomers in Europa blijkbaar gaan verdwijnen, en 't volk „hoe langer hoe onhebbelijker schijnt te worden (in Holland bijzonderlijk) het land en klimaat bij uitnemendheid voor hen die rustig en kalm wenschen te leven, zonder gevaar van met Pinksteren te bevriezen.”

Zelfs vond ik geen dag- of weekblad op de leestafel van „O. en W.” uit de Preanger afkomstig.

H.H. handelaren, hotelhouders, grondeigenaars enz. moeten ginds in spijt van de zoo veel frisscher atmosfeer, dan wel even indolent zijn als op de heetste

kustplaatsen van Java, als zij niet inzien, dat zonder eenige moeite of reclame, de vestiging van min of meer geboede particulieren in Bandoeng of elders op Java niet in hand wordt gewerkt.

De spoorwegen zijn mede in Staatshanden, die zien 't evenmin in, toch mochten en particulieren en spoorweg-administratie wel eens een lesje gaan nemen bij de energieke Engelschen in Rhodesia, het land der steenrotsen en doornbosjes, want dit is in 't algemeen genomen, zoowat al wat in 9/10 deel van Zuid-Afrika te zien is, onder de brandende zon die een schaduwlooze vlakte beschijnt en uw kleeren zengt met haar stralen.

Bij dat schoons hebben die Engelschen aan de Zantze een waterval ontdekt, nu ja, er stort wat meer zichtbaar water over de gladde rotsen, als zich bij een even groot quantum op Java, door de tropische planteugroei zou kunnen wringen, en dan alleen nog maar in den regentijd, maar door de wijze van reclame maken, de groote bekendheid die men aan dien „Victoria!” waterval (in de woestijn) heeft weten te bezorgen, trekt deze bereids zoo veel vreemdelingen, en daarmede zoo veel verdiensten aan hoteliers, spoorwegen, enz., dat men er toe komt om 't dien wakkeren Engelschman van harte te gunnen.

Cook organiseert 't eene gezelschap er heen na 't andere, maar naar Java, 't onvergelykelijk schoone Java, naar de Paradijschachtige Preanger, daarheen moet Cook of Lissone nog hun eerste reistroupe beveliden.

Is dit de schuld van Cook, of van Lissone soms? of ook van de Ned.-Indische Regeering? Wordt toch wat twintigeeuwscher menschen, en come up to date, wij gunnen ieder zijn namiddag siësta in Indië, ik doe er zelfs hier nog aan (omdat 't zoo koud is), maar wees daarna dan wakker en pakt aan, er is iets grootsch en goeds te doen in Indië, ook door 't op oordeelkundige wijze trekken van een zich blijvend vestigende blanke bevolking, in deze ten minste behoort het particulier initiatief niet op de Regeering te wachten, zoomin als die Engelschen dit deden in Rhodesia.

En 't is toch zoo eenvoudig om ten minste eenig begin te maken, in Holland bijv. is van 't kleinste nest een uitvoerig werkje verkrijgbaar, men denke bijv. aan Overschie, of Leerdam en omstreken! met allerlei nuttige informaties en wenken, en soms in meer dan één taal geschreven.

Maar van één dier aanlokkelijke binnenplaatsen van Java, moet 't eerste werkje van dien aard nog geschreven worden, naar ik meen, is dit niet tekenend? of moet de Regeering dit soms doen?

Hoogachtend,

J. v. Z.

Rijswijk Z.H., 3 Juni 1907.

De corrector van dit Blad kan heusch der verleiding geen weerstand bieden den inzender er op te wijzen dat een werk als bij vergeefsch zocht, wel degelijk bestaat. In 1898 nl. werd uitgegeven een: *Gids voor Bandoeng, Garoet en Omstreken. Tekst van J. G. Doorman, Teekeningen van W. O. J. Niemeekamp. Uitgegeven door de Naaml. Vennootschappen Hotel Homann en Hotel van Horck te Bandoeng en Garoet.*

Voorname inhoud van Nederlandsche Tijdschriften over Oost- en West-Indië.

De Indische Gids, Juni 1907.

Het behoud van onze koloniën in Oost-Indië, door G. Nypels. — Vóór- of achteruit? door Argus. — De samenstelling en vaststelling van de koloniale begroting in Ned.-Indië. — Dollar of gulden, door Wm. Westerman. — De druk der dessadiënten op Java (slot). — Adviezen in zake de financiële zelfstandigheid van Ned.-Indië. — De Maleier en zijn karbouw, door J. Kremer Jr. — *Varia*: Bond van post- en telegraafambtenaren in Ned.-Indië. — De vier belasting ordonnanties. — Maandelijksche Revue van Brochures, enz. door J. E. de Meyer. — *Koloniale literatuur*: De Inlander en de Zending, door Alb. C. Kruyt. — *Wetenschap en Industrie*: De Koeboes op Sumatra. — Nieuw-Guinea en Engelsche onderzoekers. — Maandelijksche Bibliographie voor Oost- en West-Indië, door W. G. Muller.

Vereeniging „Moederland en Koloniën”.
7e jaer. 1906—07. No. VIII.

Advies over het ontwerp van wet tot wijziging van art. 42 van het Reg. Regit. (het oppergezag van den Gov.-Generaal over de landmacht in Ned.-Indië, de wettelijke regeling van de positie der officieren van het Indische leger).

De Indische Mercur, 4 Juni 1907.

Rapport der Regeerings-Commissie voor de oprichting eener centraal-suikerfabriek in Suriname. — De macht der Chineesche gilden. — Behoeft der caoutchoucbomen aan bemesting. — De bereiding van vezelstoffen. — Ned. Afd. der N. I. Mij. v. Nijverh. en Landb. Agrarische aangelegenheden. — Proefstation Oost-Java. — Soekaboemische Landbouw-verdeniging. — Verslagen van Maatschappijen. Enz.

Weekblad voor Indië. 4e jaargang. No. 1.

Het vierde jaer in, door M. van Geuns. — Een strijdbaar zouverneur-generaal [Rijklof van Goens], door Gabriël (vervolg). — S. C. van Musschenbroek, door R. A. Ezerman (met foto's). — Een schroef-watertandem (met foto's). — De vezelmaschine-Duchemin. — Indische omtrekken, III, door Damas. — Indrukken van den dag, X, door Corax. — Indische kiekjes; bij de Doekoen, door Tiszoo. Enz.

Vragen van den Dag, Juni 1907.

Financieele zelfstandigheid voor Indië, door E. Ruempol.

Ch. F. RIJKEN & Co.

Vleugels, Piano's, Orgels.
Verhuren, Stemmen, Repareeren
NIEUWSTRAAT No. 26.

W. PAULUSSEN.
Drogist, SPUI 156 a
recht over de St. Jacobstraat.
GOEDKOOPSTE en SOLIEDSTE adres
voor Parijzer Gummi- en Verbandartikelen.

De Goedkope Winkel van
H. DE LA COURT.
Chemische producten,
Borstelwaren, Sponsen, Zeemleder,
TOT DE LAAGSTE PRIJS.
Hemsterhuisstraat 283.

H. v. DOOREN & Cie.

MODES.

DEN HAAG. SCHEVENINGEN. AMSTERDAM.
5 Hoogstraat. 11 Oranjegalerij. 24 Leidschestr.

NIEUW

Malthusianisme.

Damesdeskundige.

MEVROUW ADRIAAN

Regentesselaan 362,
einde halte lijn 5.

Consult dagelijks, Zondags
op verzoek.

ELITE SHOES H. HESSELS & ZONN

Importeurs van

Amerikaansch Schoeisel
Schoeisel voor Indië

Piet Heinstraat 117

Maat- en Reparatie-Ateliers

Vos in Tuinstraat 4
tegenover „Hotel des Indes”

Bol-Begonia's

aangeboden in Extra Qualiteit, in zeer sterke planten. **Reizenbloemen**, gereed om op de perken geplant te worden.

Per 25 stuks f 1.75 en p. 100 stuks f 6.

Tegen toezending van Postwissel of Rembours, niet franco.

Spoedbestelling verzocht.

De Bloemisterij

„LUGDUNUM - BATAVORUM”,

Morschweg F 43, LEIDEN.

Mevr. HOGERHEIJDE,

VERLOSKUNDIGE,

Commelinstraat 2, AMSTERDAM

is dagelijks te cons. van 1—3, 6—10.

Maatschappij NUTRICIA,

ZOETERMEER.

Filiale DEN HAAG, Piet Heinstraat 19, Telefoon 1739.

Filiale AMSTERDAM, Leidschestr. 44, Telefoon 4797.

Filiale ROTTERDAM, Zuidblaak 76.

Eenigste Exporteurs van Gehomogeniseerde Melk en Room.

Proviandieren verschillende groote Binnen- en Suitslandsche Stoomvaart-Maatschappijen o.a. Stoomvaart-Maatschappij „Nederland”, Rotterdamse Lloyd, Congo-Line enz.

Specialiteiten voor KINDERVOEDING.

TRANSVALIA.

Prins Hendrikstraat 74.

Linnen en Katoenen Jongenspakjes,
Meisjesjurken, Plooijurkjes, Blousejurken.

Witte en Blauwe Jongensbroeken,

Corsetten, Handschoenen,

WITTE ONDERGOEDEREN

ook in **ECHT JAEGER.**

AGUILAR'S

Port-, Sherry- en Madeirawijnen

zijn alom bekend.

VRAAGT PRIJSCOURANT.

Hoofdkantoor Lange Houtstraat 6, DEN HAAG. Telefoon Interc. 264

Bijkantoor: Batavia, B. DE BAS & Co.

A. KREIJMBORG & Co.

HOFLEVERANCIERS. — AMSTERDAM.

Huis van den Eersten Rang

LEIDSCHESTRAAT hoek Heerengr. Teleph. 3200

Modernste inrichting voor **Heeren-
Jongheeren- en Kinderkleeding**,
gemaakt en naar maat.

Aan de afdeling Kleeding naar Maat zijn verbonden:

1 Professeur de Coupe en 10 Coupeurs met assistenten.

Coupe Systeme Americain

Uitrustingen voor de Indiën.

Uniformen, Gala- en Automobielkleeding, Ambtsgewaden; waterdichte stoffen voor Jacht- en Sportkleeding.

Parterre: Heerenkleeding;

1^e Etage: Kleeding naar Maat; 2^e Etage: Kinder- en Jongheerenkleeding.

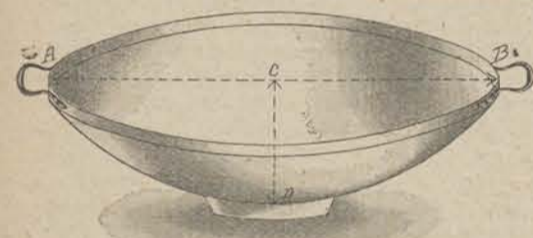
Extra aanbieding, zolang de voorraad strekt,
Buitengewoon zwaar JAEGER

HEEREN-PANTALONS en BORSTROKKEN, f 2.75 per stel,

franco door geheel Nederland, na ontvangst van postwissel, met opgaaf van kleine, middel- of groote maat.

Wat niet in alle opzichten voldoet, kan worden teruggezonden en het volle bedrag wordt onmiddellijk gerestitueerd.

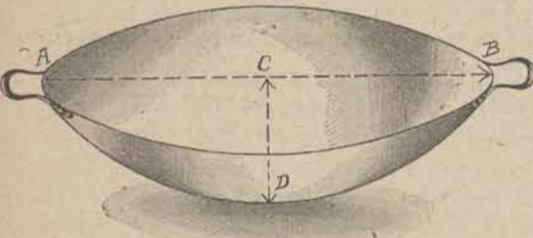
Adres: **Hollandia Tricot, Prinsengracht, Amsterdam.**

Nieuw in den Handel.

WADJAN

met fijn gepolijste binnen (braad)vlak
onmiddellijk voor het
gebruik gereed.

En Gros en En Detail verkrijgbaar

bij

G. A. Römer,

IJzerfabriek. Apeldoorn.

Koninklijke Brood- en Beschuifabriek, **LENSVELT NICOLA,**

DEN HAAG, Telefoon No. 2531. **VEENESTRAAT 23.**

LUNCHEON ROOM.

Haagsche Beschuif.

Weekblad voor Indië

onder Hoofdredactie van **M. VAN GEUNS,**
te Soerabaja.

Prijs per 3 maanden f 2.50.

Men kan zich abonneeren bij den Agent voor Nederland: Uitgevers Maatschappij „Het Gemeenschappelijk Belang” Nieuwe Molstraat 20, Den Haag.